

MODERNISATION OF PRIMARY EDUCATION IS AN URGENT REQUIREMENT OF MODERNITY

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ – АКТУАЛЬНА ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Tetiana Doronicheva¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-498-6-13>

На сучасному етапі змін Україна має унікальний шанс визначити освіту вирішальним чинником зміцнення держави. Підґрунтям процесу ефективного управління освітою стануть запроваджені зміни в нормативно-правовому полі держави щодо розвитку освіти, зокрема Закон України «Про освіту», Державний стандарт початкової освіти та інші. Модернізація початкової освіти вимагає гнучкості, інноваційного підходу та здатності швидко адаптуватися до змін. Сучасні виклики включають інтеграцію цифрових технологій, розвиток критичного мислення учнів, а також створення безпечного та інклюзивного навчального середовища.

Навчити молодших школярів самостійного мислення в процесі навчання – вимога часу. Здатність дитини самостійно мислити протягом усього життя, на всіх етапах навчання повинна залишатися основною вимогою [1, с. 54].

Потік інформації проникає в суспільне життя нашої країни з величезною швидкістю і охоплює широкий спектр. Отримання інформації в швидкому темпі, її аналіз, обробка, теоретичне узагальнення і донесення її до учня є однією з актуальних завдань, що стоять перед системою освіти. Застосування педагогічних технологій в процесі навчання служить позитивному вирішенню зазначеної актуальної проблеми.

По суті, модернізація вважається динамічною системою впровадження інновацій у процес. Інновація як система сама по собі являє собою, по-перше, внутрішню логіку відносин або процесу, а по – друге, послідовний розвиток впроваджуваної інновації протягом певного періоду часу і її взаємодія з навколишнім середовищем.

Одним з найважливіших аспектів сучасної освіти є досягнення інноваційного характеру діяльності педагога. Інновацію розглядають як сукупність цілеспрямованих процесів, націлених на створення, поширення та використання нового. Будь-яка інновація спрямована на

---

¹ Kryvyi Rih Gymnasium No. 98 of the Kryvyi Rih Council, Ukraine

задоволення потреб соціальних суб'єктів і стимулювання їх прагнень за допомогою нових засобів.

Поняття «нове» і «новизна» важливі в будь-якій модернізації. Новизна, що привноситься в різні відносини і процеси, проявляється у формі приватних, суб'єктивних, локальних і умовних уявлень.

Приватна модернізація має на увазі зміну, оновлення одного з елементів, пов'язаних з відносинами, об'єктом або процесом.

Суб'єктивна модернізація представляє собою необхідність оновлення самого об'єкта.

Локальна модернізація служить для опису практичної значущості інновації, що впроваджується для окремого об'єкта.

Умовна модернізація служить для виділення сукупності певних елементів, що забезпечують виникнення складного, прогресивного оновлення у взаєминах, предметах або процесах.

Як зазначає Л. І. Даниленко, «Модернізація в освіті є не тільки кінцевим продуктом застосування новизни в навчально-виховному та управлінському процесах з метою зміни (якісного поліпшення) суб'єкта і об'єктів управління, а й процедурою їх постійного оновлення» [2, с. 30–31]. Педагогічні інновації – це явище педагогічного явища, яке може змінюватися, приводячи до раніше невідомої, неврахованої ситуації або бути результатом в процесі навчання і виховання.

Виділяють наступні два важливих етапи інноваційних процесів:

1. Розробка нових ідей (планування розробки підприємства, організації певного виду продукції).

2. Масштабна розробка новинки (конкретного продукту).

В умовах України вивчення інновацій, їх впровадження в процес навчання засноване на прагненні перейти від традиційного типу навчання, заснованого на наданні готової інформації, пов'язаної з питаннями реформування системи освіти, до освітньої системи, який вчить студентів самостійно шукати і знаходити інформацію. Відповідно, зростає потреба в нових знаннях, потреба в розумінні сутності таких понять, як інновації, інноваційні процеси.

Інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на вирішення складних проблем, що виникають в результаті нових соціальних вимог, що не відповідають традиційним нормам, або нових ідей, що формуються в результаті заперечення існуючих ідей.

За своєю суттю інноваційна діяльність складається з наукових досліджень, створення розробок, дослідно-випробувальних робіт, створення нової поліпшеної продукції на основі використання науково-технічних досягнень.

Інноваційна активність педагога визначається:

- готовністю використовувати нововведення;
- прийняттям педагогічних інновацій;
- рівнем інноваційності;
- розвитком комунікативних навичок;
- креативність.

Інноваційна діяльність вимагає придбання знань, умінь і навичок, заснованих на напрямку духовних, розумових і фізичних сил педагога до певної мети, доповнення практичної діяльності теоретичними знаннями, розвитку знань, проектування, комунікативної мови і організаторських здібностей.

Інноваційний підхід означає наявність:

- творчої діяльності;
- технологічної і методичної підготовки до інновацій в діяльності;
- нового мислення;
- високої культури.

Кінцевою метою концепції «інноваційного підходу», що виникає в розвитку сучасної освіти, є впровадження змін і оновлень, що гарантують результат навчально-виховного процесу в сфері освіти.

Педагогічні інновації використовуються для внесення позитивних змін у відповідній галузі, досягнення якісних результатів. Обґрунтування цього типу інновацій відбувається в певні етапи:

1 етап – народження нової ідеї або розробка концепції, що висвітлює сутність інновації (винахідницький етап);

2 етап – обґрунтування інновації на основі нової ідеї;

3 етап – застосування обґрунтованої інновації на практиці;

4 етап – поширення інновації і широке впровадження;

5 етап – скорочення сфери застосування інновації шляхом альтернативи, заміщення.

Бурхливий розвиток науки, техніки, виробництва і технологій відкрило нові перспективи розвитку суспільства у всіх сферах життя. Багатотисячолітній досвід людства в побудуванні держави і суспільства призвело до вирішення передових підходів до регулювання суспільних відносин, заснованих на нових підходах. Сутність цих підходів в останні роки в основному виражається за допомогою поняття «модернізація».

Зазвичай в процесі модернізації оновлюються машини, інструменти, знаряддя виробництва і технологічні процеси. Однак завдяки розвитку науки, техніки, виробництва та технологій суспільство також переходить від певного етапу розвитку до більш просунутого етапу. Кількісні зміни, виражені у філософській інтерпретації, перетворюються на фундаментальні якісні зміни. Наприклад, суспільство, що має в середні

століття аграрний характер, з розвитком науки, техніки, промисловості і виробництва перетворилося в індустріальне суспільство.

Соціальна модернізація сьогодні означає трансформацію суспільства з соціальної системи у відкрите громадянське суспільство. На основі такого типу модернізації в соціальних шарах суспільства відбуваються зміни загального або приватного характеру. До них, серед іншого, відносяться оновлення в сфері освіти. Модернізація системи освіти – це перебудова або вдосконалення існуючого механізму з метою задоволення соціальних, економічних і культурних потреб суспільства, його потреб у кваліфікованих кадрах, а також попиту особистості на якісну освіту, забезпечення сталого розвитку системи освіти.

Ця модернізація, зберігаючи і збагачуючи кращі традиції навчання і виховання людини, набуває колективного характеру, повністю охоплює всі області освітньої системи і служить задоволенню потреби суспільства в підготовці кваліфікованих фахівців.

В сучасних умовах пріоритетними напрямками модернізації системи освіти є:

- створення електронних інформаційно-освітніх ресурсів;
- взаємна координація існуючих і нових технологічних форм освіти;
- створення сприятливих педагогічних і технологічних умов для самостійного освоєння студентами основ навчальних і профільних предметів.

Отже, описана проблема не вичерпує всі аспекти і потребує подальшого вивчення.

Список використаних джерел:

1. Білоус О. В. Вікова психологія: навчальний посібник для студентів педагогічних університетів. Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2015. 108 с.
2. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : монографія. Київ : Міленіум, 2004. 358 с.
3. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України; Стандарт, Вимоги, План від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-p#Text> (дата звернення: 07.11.2024)